

YOZGAT REHBERLİK ARAŞTIRMA MERKEZİ ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİ BÖLÜMÜ AYLIK BÜLTENİ

GÜNDEM

ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ

Literatürde Özel Öğrenme
Güçlüğü

Eğitsel Değerlendirme ve
Tanılama Süreci

Öğretmenlere Tavsiyeler

LİTERATÜRDE ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ

İsmail Sami KARTAL / Mert KARACAOĞLU

Öğrenme güçlüğü, biyolojik kökene sahip bir nörogelişimsel bozukluktur. Öğrenme güçlüğü'nün tanımı (DSM-5 e göre) zihinsel yeti eksikliğinden ya da eğitim olanaklarındaki yetersizliklerden kaynaklanmayan, belirli bir alanda; akademik, dil, konuşma ya da motor becerilerde kişinin sorun yaşadığı bir durumdur.

Öğrenme güçlüğü olan çocukların zeka düzeyleri, genelde ortalama düzeydedir ya da ortalamanın üzerindedir ama bu çocuklar,

·Kelimelerin doğru ve akıcı bir şekilde okunması,

·Okuduğunu anlama,

·Yazılı anlatım ve yazım,

·Aritmetik hesaplama,

·Matematiksel akıl yürütme gibi belirli bazı becerileri öğrenmekte güçlük yaşarlar ve bu nedenle, okuldaki ilerlemeleri gecikebilir.

LİTERATÜRDE ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ

İsmail Sami KARTAL / Mert KARACAOĞLU

Öğrenme güçlüğü'nün tanısının konması için gözlemlenebilir bazı tanımlama davranışları veya belirtilerinin ortaya çıkması gerekmektedir. Ayrıca, belirtiye yönelik müdahalelere rağmen (öğretim desteği ve uyarlamalar) belirti en az 6 ay süreyle görülmeye devam etmelidir.

Bu belirtiler şunlardır:

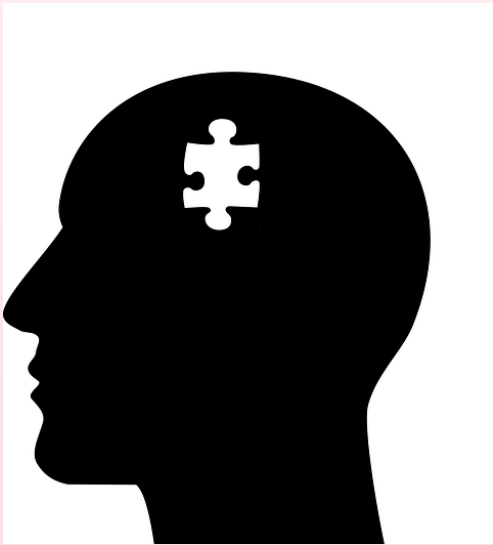
- Hatalı veya yavaş ve zorlanarak okuma, sıklıkla kelimeleri tahmin etme veya kelimeleri seslendirmede güçlük yaşanması.
- Okunan metnin anlaşılmasında güçlük çekilmesi.
- Yazımla ilgili zorluklar yaşanması.
- Yazılı anlatımda karşılaşılan güçlükler.

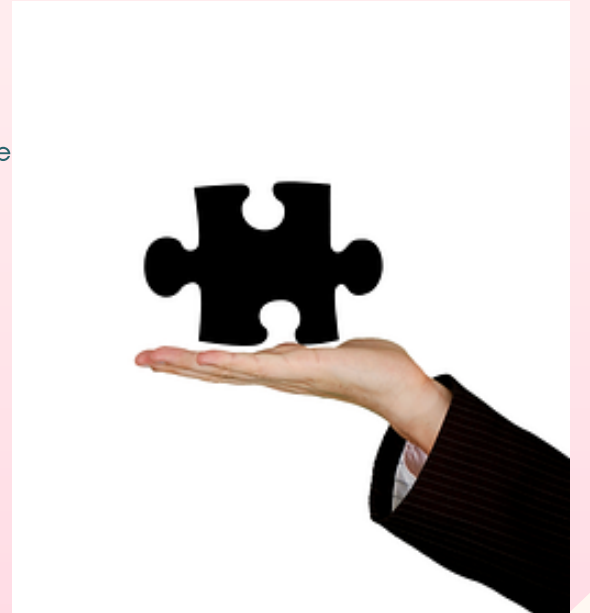
Öğrenme güçlüğü'nün teşhisinde ikinci önemli özellik, erken yaşlarda kolaylıkla farkına varılabilesidir fakat aynı zamanda artan öğrenme talepleri nedeniyle bazı bireylerde ileriki yıllara kadar görünmeyebileceği belirtilmektedir.

Belirtiye yönelik müdahalelere rağmen (öğretim desteği ve uyarlamalar) belirti en az 6 ay süreyle görülmeye devam etmelidir.

- Sayıları algılama, sayı olguları veya hesaplamaları geliştirme güçlükleri.
- Matematiksel akıl yürütme ile ilgili zorluklar.

Öğrenme güçlüğü'nün teşhisinde ikinci önemli özellik ve gereklilik, belirli akademik becerilerde bireylerin performansının bireyin yaşına ait ortalamanın çok altında olmasıdır ancak ortalama performansın yalnızca yüksek düzeyde destek ile sürdürülebilir olması da kanıt olabilir. Bireyin bu yetersizlikleri, sınav notları ve test sonuçları gibi akademik performans ölçütlerinde görülür.

EĞİTSEL DEĞERLENDİRME VE TANILAMA SÜRECİ

Sadık AKYÜZ / Kübra ESERYEL YILMAZ

Eğitsel değerlendirme ve tanılama sürecinde, eğitsel amaçla bireyin tüm gelişim alanındaki özellikleri ve akademik disiplin alanlarındaki yeterlilikleri ile eğitim ihtiyaçları belirlenerek en az sınırlandırılmış eğitim ortamına (kaynaştırma uygulamaları) ve gidebileceği özel eğitim hizmetine karar verilir. Bireyin eğitsel değerlendirme ve tanılması Rehberlik ve araştırma merkezinde oluşturulan özel eğitim değerlendirme kurulu tarafından nesnel, standart testler ve bireyin özelliklerine uygun ölçme araçlarıyla yapılır. Bu tür öğrencilerin tanılmasında tıbbî değerlendirme raporu (Tek Hekim Durum Bildirir Sağlık Raporu, Üç hekim Durum Bildirir Sağlık Raporu, ÇÖZGER vb.)-

ön koşulu aranmaktadır. Aynı zamanda öğrencinin zihinsel, fiziksel, ruhsal, sosyal gelişim öyküsü; tüm gelişim alanlarındaki özellikleri, akademik disiplin alanlarındaki yeterlilikleri, eğitim performansı, ihtiyaçları, eğitim hizmetlerinden yararlanma süresi ve öğrencinin bulunduğu okuldan gönderilecek olan eğitsel değerlendirme istek formu veya bireysel gelişim raporu dikkate alınır. Eğitsel değerlendirme ve tanılama; eğitimin her tür ve kademesindeki geçişler ile bireylerin eğitim performansı ve eğitim ihtiyaçları dikkate alınarak veli ya da okulun/kurumun isteği üzerine gerektiğinde tekrarlanır. Ayrıca ÇÖZGER'de özel gereksinimi olduğu belirtilen öğrenme güçlüğü tanılı çocuklara veli talebi

ve Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu'nun uygun görmesi durumunda destek eğitim önerilebilir. Destek eğitim önerisinde bulunan çocuklar ayda 8 saat (grup eğitim uygun görülür ise +4 saat) eğitimi ücretsiz olarak özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinden alabilirler.

Millî eğitim müdürlükleri, örgün ve yaygın eğitim kurumları, sağlık kuruluşları, üniversiteler, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın sosyal hizmet birimleri ve yerel yönetim birimleri özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin eğitsel değerlendirme ve tanılması amacıyla RAM'a yönlendirilmesinde sorumluluğu paylaşırlar.

ÖĞRETMENLERE TAVSİYELER

Veysel ÇEKEREK / Hakan ATALAY

Sınıf öğretmenleri sınıfında öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilerin gelişiminde kilit role sahiptir. Bu nedenle sınıf öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü olan öğrencileri gözlem ve deneyimlerine dayanarak belirleme yolları, bu güçlüğü yaşayan öğrencilerin doğru ve zamanında tespiti bu türdeki öğrencilerimizin geleceğini inşa etmede çok önemlidir.

Bir sınıf öğretmeni, sınıfında öğrenme güçlüğü olan bir öğrenci olması ihtimaline karşı sınıfındaki bütün öğrencilerinin; doğum öncesi, doğum sonrası, bebeklik, emekleme, yürüme ve konuşma gibi becerilerinde okul öncesi dönemine ait bütün gelişimlerinin ailelerinden doğru bilgilerle alınarak kayıt altına alınmalıdır.

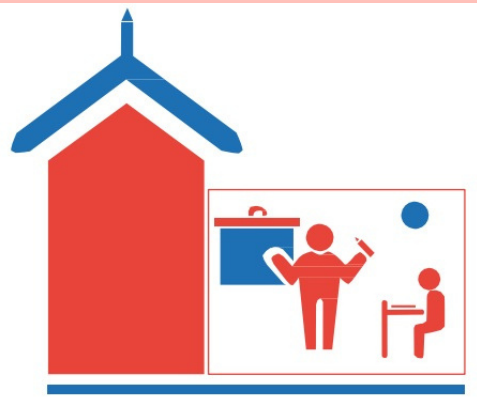

Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrencileri Belirleme Yolları;

Geç ve Güç Öğrenme: Diğer öğrencilere göre daha yavaş öğreniyorsa, daha geride kalıyorsa, anlama düzeyi daha geride oluyorsa, verilen bilgileri diğer öğrencilere göre daha zor öğrenip çok çabuk unutuyorsa, öğrencinin toplulukta öğrenme gerçekleştiremiyorsa, akranlarına göre geride kalıyorsa öğrenme güçlüğü var demektir

Dikkatinin Dağınık Olması: Ders esnasında zaten bu öğrencilerin dikkat eksikliği göze çarpıyor ve aynı zamanda konuya odaklanamıyorlarsa, dikkatlerinin kolay bir şekilde dağılması dolayısıyla derste motivasyonları düşüyorsa, kendilerinin dışlanmış hissediyorlarsa öğrenme güçlüğü var demektir.

Derse Odaklanamaması: Öğrenme güçlüğü yaşayan öğrenci uzun süre odaklanmakta güçlük yaşıyorsa aynı zamanda konuya odaklanamıyorsa, bazı konular arasındaki bağlantıyı kuramıyorsa akranlarıyla hemen öğrenemiyorsa öğrenme güçlüğünün en belirgin göstergesidir

ÖĞRETMENLERE TAVSİYELER

Veysel ÇEKEREK / Hakan ATALAY

Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrencileri Belirleme Yolları;

Akademik Derslerde Yaşanan Güçlük: akademik olarak çok hızlı düşünen çocuklar düşündükleri ile yazdıkları aynı hızda gitmedikleri için genellikle yazıları kötü oluyor ve düzgün yazamıyorlarsa, Türkçede okumada, işlemleri anlamak, sayıları tanımak gibi matematikte işlemlerde güçlük çekiyorlarsa öğrenme güçlüğü var demektir.

Farklı Davranış ve Tutum: Genellikle çocuklar çok dağınık ve sıkılgan oluyorlar, keşfedilmedikleri takdirde içine kapanık olurlar ya da aksine sınıfta kendilerini ispatlamak için olumsuz tutum sergileyebilirler. Kalem tutuşlarında farklılık gösteriyorlar. Yönergeye uymakta zorlanıyorlar.

Bunlara benzer belirtileri taşıyan öğrencileri olan sınıf öğretmenleri, durumu aileleriyle paylaşarak öğrencilerini ya anne-babayı yönlendirerek yada bizzat okul yönlendirmesiyle Rehberlik ve Araştırma Merkezine yönlendirilmesiyle öğrencinin eğitim düzeylerinin erken teşhis edip gereklitedbirleri alınması sayesinde öğrencinin eğitim düzeyinin akranlarının seviyesine çıkması sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

MELEKOĞLU, Macid Ayhan ve SAK, Uğur. Öğrenme Güçlüğü ve Özel Yetenek. Ankara: PEGEM AKADEMİ, 2017

Ann M. Kring, Sheri L. Johnson, Wiley. "Bölüm 13." Anormal Psikolojisi/Psikopatoloji. 12.bs.çeviri. çev. ed. Muzaffer ŞAHİN. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 2017

SAK, Uğur ve TORAMAN, Seyfettin. Türkiye'de Özel Eğitim Hizmetleri. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı, 2020

Karataş Duygu, K. "Sınıf Öğretmenlerinin Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrencilerin Eğitimi Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi." Yüksek Lisans Tezi, Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2021.

Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği (T.C. Resmi Gazete, 7 Temmuz 2018, Sayı : 30471).

ESER

YOZGAT REHBERLİK ARAŞTIRMA MERKEZİ ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİ BÖLÜMÜ AYLIK BÜLTENİ

Yazarlar:

Hakan ATALAY

Veysel ÇEKEREK

Sadık AKYÜZ

Mert KARACAOĞLU

İsmail Sami KARTAL

Kübra ESERYEL YILMAZ

